

Nr. 3ra-580/16
16.06.2016

**Domnului Alexandru Tănase
Președintele Curții Constituționale a RM**

Prin prezenta, în baza încheierii din 08.06.2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, vă expediază cererea Societății Comerciale „Dami Grup” SRL privind sesizarea Curții Constituționale, în vederea examinării constituționalității prevederilor pct.34 alin.(3) din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin anexa nr.3 din Hotărârea Guvernului nr.861 cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr.360 din 25 iunie 1996, care reglementează că „ concomitent cu încasarea sumelor(venitului) obținute nelegitim, de la organizația de antrepriză se percepe o amendă în aceeași mărime, indiferent de starea ei financiară și relațiile reciproce cu bugetul”.

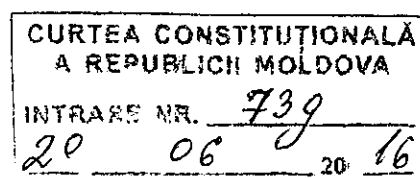
Anexă: copia cererii de sesizare, copia încheierii din 08.06.2016 și cauza civilă nr.3-508/15 în două volume.

Cu respect,

**Președintele Interimar al Colegiului civil,
comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție**

Ex: T.Bradu

V.Doagă

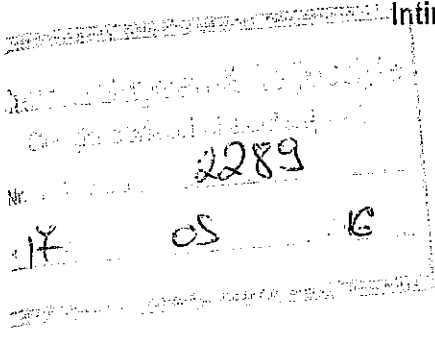
CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
mun. Chișinău, str. Petru Rareș, 18

Dosar nr. 3ra-580/16

Recurent: **Inspekția de Stat în Construcții**
mun. Chișinău, str. Cosmonauților, 9

Intimat: **SC „Dami Grup” SRL**
or. Anenii Noi, str. Tighina, 45, ap. 7
Administrator: Dațco Oleg (IDNP 0970503559243)

Intimat: **Consiliul raional Anenii Noi**
Direcția Generală Învățământ, Tineret și Sport
or. Anenii Noi, str. 31 August 1989, 4

CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

În fapt, pe rolul Curții Supreme de Justiție se află cererea de recurs declarat de către Inspekția de Stat în Construcții declarată contra Deciziei Curții de Apel Chișinău din 25.11.2015 prin care a fost respins apelul depus contra Hotărârii Judecătoriai Râșcani din 25 mai 2015.

Conform materialelor pricinii rezultă că în privința SC „Dami Grup” SRL a fost emisă Decizia cu privire la aplicarea sancțiunilor economice nr. 17 din 21 iulie 2014. În limita acestei Decizii se menționează că în urma examinării actului de control nr. 30 din 12 mai 2014 al volumelor și costurilor lucrărilor executate la obiectul de menire socială Tabăra de odihnă „Viișoara” din s. Ciobanovca pe marginea SC „Dami Grup” SRL a fost decisă aplicarea sancțiunilor economice în mărimea venitului de 546124,35 MDL, calificat a fi încasat ilegal, precum obligarea la plata unei amenzi în mărime de echivalentul cu venitul sus-menționat. Per total SC „Dami Grup” SRL a fost somată la achitarea sumei de 1092248,70 MDL

Contra Deciziei cu privire la aplicarea sancțiunilor economice nr. 17 din 21 iulie 2014 am obiectat *inter alia* că aplicarea unei amenzi pecuniare nu este specificată în statut de sancțiune de către art. 34 din Legea privind calitatea în construcții, nr. 721 din 1996.

Astfel, norma art. 34 din Legea citată prevede exhaustiv că agenții economici - persoane fizice sau juridice, vinovați de executarea cu abateri de la documentele normative în vigoare a lucrărilor de construcții, modificare, transformare, modernizare, consolidare și reparații:

a) remediază, pe propria cheltuială, defectele calitative apărute din vina lor atât pe perioada de execuție, cât și în perioada de garanție stabilită conform legii și contractului;

b) suportă pierderile prevăzute în atare cazuri de contract.

În efect, amenda specificată în alin. 3 din art. 34 al Anexei 3 la Hotărârea Guvernului nr. 360 din 1996, trebuie prevăzută în mod expres de contract, așa cum reglementează lit. b) din art. 34 al Legii privind calitatea în construcții, nr. 721 din 1996. Altminteri, trebuie să acceptăm că între textul normativ al Hotărârii Guvernului nr. 360 din 1996 și Legea privind calitatea în construcții, nr. 721 din 1996, există discrepanțe de reglementare. Or, în corespundere cu art. 102 din Constituție se prevede imperativ că hotărârile guvernului se adoptă întru executarea legilor edictate de Parlament.

La acest capitol explicăm că la data de 02 februarie 1996 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 721-XIII privind calitatea în construcții, care prin art. 34 reglementează lista exhaustivă a sancțiunilor aplicabile agenților economici vinovați de executarea cu abateri de la documentele normative în vigoare a lucrărilor de construcții, modificare, transformare, modernizare, consolidare și reparații. Textul normei citate a rămas neschimbat de la data adoptării legii și până în prezent.

Prin art. 41 din Legea nr. 721-XIII din 02.02.1996, Guvernul a fost împuternicit să efectueze următoarele acțiuni în sensul executării actului legislativ menționat:

- *în termen de două luni să prezinte Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu legea numită;*
- *în termen de trei luni, să elaboreze actele normative necesare pentru punerea în aplicare a legii numite;*
- *la rectificarea bugetului pe anul 1996, să ia în considerare prevederile respectivei legi.*

Astfel, în contextul art. 41 din Legea nr. 721-XIII din 02.02.1996, la data de 25 iunie 1996, Guvernul a adoptat Hotărârea nr. 360 cu privire la controlul de stat a calității în construcții, prin care a fost aprobat Regulamentul cu același titlu (Anexa nr. 1). În varianta originară a Hotărârii Guvernului nr. 360 din 25.06.1996, relativ sancțiunilor ce urmează a fi suportate de agenții economici culpabili de încălcarea normelor de calitate în construcții se reglementa, după cum urmează:

- a. *Inspekția de Stat în Construcții are atribuția de a constata abaterile de la prevederile legale și de a aplica sancțiunile prevăzute de lege (pct. 17 alin. 8) din Regulament);*
- b. *Inspekția de Stat în Construcții are dreptul de a aplica persoanelor fizice și juridice sancțiunile economice prevăzute de lege în cazul încălcării de către ele a legislației în construcții, a documentelor normative sau ignorării prescripțiilor Inspekției (pct. 18 alin. 8 din Regulament).*

Cu alte cuvinte prevederile inițiale ale Hotărârii Guvernului nr. 360 din 25.06.1996, făceau trimitere în abstract la prevederile legislative, care ar reglementa sancțiunile caracteristice încălcării normativelor în construcții: Codul Civil (inclusiv în varianta din 1964), Legea privind principiile urbanismului și amenajării

teritoriului, nr. 835 din 17 mai 1996, art. 34 din Legea nr. 721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea în construcții, Codul cu privire la Contravențiile Administrative din 29.03.1985 (abrogat) etc.

Ulterior, la data de 31 iulie 2006, prin Hotărârea Guvernului nr. 861 cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 360 din 25 iunie 1996, au fost aprobate:

- Regulamentul privind modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții, conform anexei nr.1;
- Regulamentul Inspecției de Stat în Construcții, conform anexei nr.2;
- Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, conform anexei nr.3

Astfel, capitolul VI din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 360 din 25.06.1996, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 861 din 31.07.2006, reglementează modul de aplicare a sancțiunilor pentru agenții economici culpabili de utilizarea frauduloasă a investițiilor publice în construcții, manifestate prin exagerarea volumelor și valorii lucrărilor executate, precum și prin utilizarea mijloacelor în alte scopuri decât cele pentru care au fost destinate.

În corespundere cu pct. 34 alin. 3 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin anexa nr.3 din Hotărârea Guvernului nr. 861 cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 360 din 25 iunie 1996, s-a reglementat că în cazul exagerării volumelor și valorii lucrărilor executate, concomitent cu încasarea sumelor (venitului) obținute nelegitim, de la organizația de antrepriză se percepe o amendă în aceeași mărime, indiferent de starea ei financiară și relațiile reciproce cu bugetul.

Or, în cazul recurentului SC „Dami Grup” SRL anume această prevedere a fost pusă la baza Deciziei cu privire la aplicarea sancțiunilor economice nr. 17 din 21 iulie 2014.

În acest context, venim reiterat să obiectăm că nici art. 34 din art. 34 din Legea nr. 721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea în construcții și nici oricare alt act legislativ nu prevede că în cazul în care organizația de antrepriză va contracta mijloace financiare cu titlu de investiții publice în construcții aceasta va fi ținută la achitarea de amenzi în cuantum de 100% din valoarea sumelor obținute nelegitim prin exagerarea volumelor și valorii lucrărilor executate.

Mai mult decât atât, art. 20 alin. (1) lit. k) din Legea cu privire la parteneriatul public-privat, nr. 179 din 2008, similar art. 34 lit. b) din Legea nr. 721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea în construcții, prevede că contractul de parteneriat public-privat în mod obligatoriu va conține clauza de reparare/despăgubire a prejudiciului.

Pe cale de consecință, din cele expuse rezultă încălcarea prevederilor art. 102 alin. (2) din Constituție, care reglementează imperativ că Hotărârile de Guvern se adoptă pentru organizarea executării legilor. Or, prin prevederile pct. 34 alin. 3 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin anexa nr.3 din Hotărârea Guvernului nr. 861 cu privire la

27

aprobarea modificărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 360 din 25 iunie 1996, Guvernul și-a depășit competențele instituind norme punitive care nu au un fundament legislativ. Astfel, în preambulul Legii nr. 721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea în construcții, legiuitorul a specificat expres că respectivul act legislativ a fost adoptat pentru a stabili baza juridică, tehnico-economică și organizatorică de activitate a persoanelor fizice și juridice în domeniul construcțiilor, obligațiile și răspunderea lor privind calitatea în construcții. Textul Legii menționate, însă, nu reglementează că în cazul investițiilor publice în construcții, antreprenorul culpabil de exagerarea volumelor și valorii lucrărilor executate va fi ținut la plata dublului sumei obținute ilegal. În efect, nici Hotărârea Guvernului nr. 360 din 25.06.1996, care se declară a fi adoptată în scopul punerii în executare a Legii nr. 721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea în construcții, nu poate institui reguli punitive calitativ diferite de cele reglementate de legea numită. Mai mult decât atât, Legea dată nu reglementează nici în concret și nici în abstract împuternicirea Guvernului de a decide unilateral asupra instituirii anumitor sancțiuni pecuniare în domeniul calității în construcții.

În jurisprudența sa anterioară Curtea Constituțională a statuat constant că hotărârile Guvernului sunt acte subsecvente legii, se emit în scopul concretizării, executării corecte și efective a acesteia, normele cuprinse în hotărâri nu pot avea caracter primar, nu pot modifica cadrul stabilit prin actul legislativ, executivul neavând competență normativă primară (HCC nr.7 din 11.02.1999, nr.46 din 21.09.1999, nr.62 din 23.11.1999, nr.22 din 18.05.2000, nr.6 din 06.02.2001, nr.21 din 18.04.2002, nr.22 din 28.09.2004, nr.18 din 06.10.2005).

În baza celor menționate, considerăm că urmează a fi supuse controlului constituționalității prevederile pct. 34 alin. 3 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin anexa nr.3 din Hotărârea Guvernului nr. 861 cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 360 din 25 iunie 1996.

În partea aspectelor procedurale ale cererii evidențiem că la data de 09 februarie 2016, prin Hotărârea nr. 2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), Curtea Constituțională a explicat că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea îndeplinirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Pe cale de consecință, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție

SOLICITĂM:

1. Admiterea cererii;
2. Disponerea prin Încheiere asupra ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității prevederilor pct. 34 alin. 3 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin anexa nr.3 din Hotărârea Guvernului nr: 861 cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 360 din 25 iunie 1996, care reglementează că „concomitent cu încasarea sumelor (venitului) obținute nelegitim, de la organizația de antrepriză se percepe o amendă în aceeași mărime, indiferent de starea ei financiară și relațiile reciproce cu bugetul”.

Anexe:

- a. Copia cererii – 3 exemplare;
- b. Copia extrasului SRL Dami Grup – 3 exemplare;
- c. Copia buletinului administratorului SRL Dami Grup – 3 exemplare.

Oleg DATCO

Administratorul SC „Dami Grup” SRL

17 mai 2016

ÎNCHEIERE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulie Sîrcu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinînd cererea depusă Societatea Comercială „Dami Grup” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale „Dami Grup” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Inspecției de Stat în Construcții, intervenient accesoriu Consiliul Raional Anenii Noi cu privire la contestarea actelor administrative,

c o n s t a t ă:

La 29 iulie 2014 SC „Dami Grup” SRL a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Inspecției de Stat în Construcții, intervenient accesoriu Consiliul Raional Anenii Noi cu privire la restabilirea termenului de adresare în judecată și anularea actului de control nr. 29 și nr. 30 emise de Inspeția de Stat în Construcții la 12 mai 2014.

În cadrul dezbaterilor judiciare SC „Dami Grup” SRL a depus cerere cu privire la majorarea pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat restabilirea termenului de adresare în instanța de judecată, anularea actului de control nr. 29 și nr. 30 emise de Inspeția de Stat în Construcții la 12 mai 2014 și anularea Deciziei cu privire la aplicarea sancțiunilor economice nr. 17 din 21 iulie 2014 emisă de Inspeția de Stat în Construcții.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rășcani mun. Chișinău din 25 mai 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind anulată decizia cu privire la aplicarea sancțiunilor economice nr. 17 din 21 iulie 2014 emisă de Inspeția de Stat în Construcții ca ilegală, în rest pretențiile din cererea de chemare în judecată privind anularea actelor de control nr. 29 și nr. 30 din 12 mai 2014, emise de către Inspeția de Stat în Construcții au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, la data de 24 iunie 2015, Inspeția de Stat în Construcții, a declarat apel, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea depusă să fie respinsă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Inspekția de Stat în Construcții și menținută hotărîrea primei instanțe.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 15 februarie 2016, Inspekția de Stat în Construcții a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie respinsă ca fiind una nefondată, neîntemeiată, depusă tardiv și cu nerespectarea procedurii prealabile.

La 17 mai 2016, SC „Dami Grup” SRL a depus cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate cu transmiterea sesizării la Curtea Constituțională privind controlul constituționalității a prevederilor pct. 34 alin. (3) din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin anexa nr. 3 din Hotărîrea Guvernului nr. 861 cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr. 360 din 25 iunie 1996, care reglementează că „concomitent cu încasarea sumelor (venitului) obținute nelegitim, de la organizația de antrepriză se percepe o amendă în aceeași mărime, indiferent de starea ei financiară și relațiile reciproce cu bugetul”.

În temeiul cererii SC „Dami Grup” SRL, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a decis ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Or, conform § § 79-80 din hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Conform § § 82-83 din aceeași hotărîre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, examinînd condițiile indicate supra necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, ajunge la concluzia că acestea sunt întrunite, din care considerente cererea SC „Dami Grup” SRL urmează a fi admisă.

Totodată, ca rezultat al admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a suspenda procesul din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 12¹ alin.(1) CPC, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța

de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție. Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă.

Condiție, ce rezultă și din conținutul art. 260 alin. (1) lit. e) CPC, care indică că, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de constituționalitate.

Astfel, în temeiul prevederilor normelor legale citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție urmează să suspende procesul, în legătură cu ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, art. 260 alin.(1) lit. e), art. 263, art. art. 269-270 CPC, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite cererea Societății Comerciale „Dami Grup” Societate cu Răspundere Limitată privind sesizarea Curții Constituționale.

Se remite Curții Constituționale cererea Societății Comerciale „Dami Grup” Societate cu Răspundere Limitată, în vederea examinării constituționalității a prevederilor pct. 34 alin. (3) din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin anexa nr. 3 din Hotărîrea Guvernului nr. 861 cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr. 360 din 25 iunie 1996, care reglementează că „concomitent cu încasarea sumelor (venitului) obținute nelegitim, de la organizația de antrepriză se percepe o amendă în aceeași mărime, indiferent de starea ei financiară și relațiile reciproce cu bugetul”.

Se suspendă procesul în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale „Dami Grup” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Inspecției de Stat în Construcții, intervenient accesoriu Consiliul Raional Anenii Noi cu privire la contestarea actelor administrative

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul /semnătura/ Iulie Sîrcu

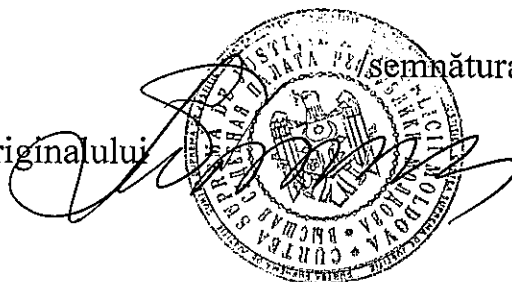
Judecătorii /semnătura/ Iurie Bejenaru

/semnătura/ Nicolae Craiu

/semnătura/ Mariana Pitic

/semnătura/ Tamara Chișca-Doneva

Copia corespunde originalului

Tamara Chișca-Doneva